

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки
Факультет комп'ютерної інженерії та управління
Кафедра українознавства

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА**

Рівень вищої освіти: магістерський

Для всіх спеціальностей

Для всіх освітньо-професійних програм

Розробник:

доцент кафедри українознавства

В. Л. Циганенко

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри українознавства

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

В. Л. Циганенко

(ініціали, прізвище)

Керівник групи забезпечення
спеціальності

(підпис)

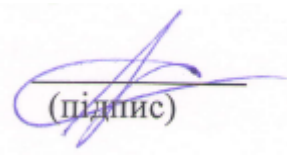
М. О. Волк

(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією факультету комп'ютерної інженерії та
управління

Протокол № 1 від «31» серпня 2024 р.

Голова методичної комісії

(підпис)

І. В. Філіппенко

(ініціали, прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Обов’язкова	
Модулів – 1	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1	1-й	
	Семестр	
Загальна кількість годин – 90	1-й	
	Навчальні заняття:	
	<i>Практичні</i>	
	24 год.	
	<i>Консультації</i>	
	—	
	<i>Контрольна робота</i>	
	—	
	Самостійна робота	
	64 год.	
	<i>Вид контролю</i>	
	залік 2 години	

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЧІКУВАННІ РЕЗУЛЬТАТИ З ЇЇ ВИВЧЕННЯ

2.1 Мета вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна» – формування системи знань про норми сучасної літературної мови, практичне використання необхідних мовленнєвих умінь у всіх видах мовленнєвої діяльності для отримання знань із загальноосвітніх і спеціальних дисциплін.

2.2. Результати навчання:

за результатом вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна»

знати:

- найважливіші норми сучасної української літературної мови;
- місце української мови в сім'ї слов'янських мов;
- закономірності літературної вимови слів;
- основні правописні норми за фонетичним принципом;
- принципи написання фахових текстів;
- правила створення писемних жанрів фахового мовлення;
- особливості усної та писемної форм фахового мовлення та мовні засоби, що забезпечують їх реалізацію

уміти:

- розуміти зміст мови співрозмовника;
- писати наукові роботи;
- розуміти зміст наукового тексту;
- висловлювати свою думку в різних життєвих ситуаціях.

Володіти (перелік сформованих компетентностей):

- вмінням застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- формування здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- оволодіння сучасними знаннями;
- вміння обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність розв'язувати типові завдання та практичні проблеми у процесі написання наукової роботи, що передбачає застосування мовно-комунікативних знань, умінь і навичок;
- відповідати на запитання й формулювати їх відповідно до прочитаного чи прослуханого тексту.

2.3 Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Українська мова як іноземна» є гуманітарною та соціально-економічною дисципліною з циклу нормативних дисциплін.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**Змістовий модуль 1****Опрацювання наукових текстів**

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лк	пз	кр	конс	ср	Сем. контр
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 1							
Змістовий модуль 1							
Опрацювання наукових текстів							
Тема 1. Прийменники і сполучники. Усне мовлення. Як ми одягаємося?	11		4			7	
Тема 2. Частки і вигукі. Усне мовлення. Стильові різновиди сучасної української мови. Усне мовлення. Будинок, квартира, помешкання	11		4			7	
Тема 3. Засоби оформлення наукової роботи	9		2			7	
Тема 4. Реферування наукових текстів	9		2			7	
Тема 5. Лінгвістичне оформлення наукової роботи	12		4			8	
Тема 6. Діалогічне висловлювання на фахові теми	9		2			7	
Тема 7. Монологічне висловлювання на фахові теми	9		2			7	
Тема 8. Тексти офіційно-ділової сфери	9		2			7	
Тема 9. Комунікативні ознаки культури мовлення	9		2			7	
Усього годин	90		24			64	2

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	Прийменники і сполучники. Усне мовлення. Як ми одягаємося?	4
2	Частки і вигуки. Усне мовлення. Стильові різновиди сучасної української мови. Усне мовлення. Будинок, квартира, помешкання	4
3	Засоби оформлення наукової роботи	2
4	Реферування наукових текстів	2
5	Лінгвістичне оформлення наукової роботи	4
6	Діалогічне висловлювання на фахові теми	2
7	Монологічне висловлювання на фахові теми	2
8	Тексти офіційно-ділової сфери	2
9	Комунікативні ознаки культури мовлення	2
Усього годин		24

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Вивчення теоретичного матеріалу з використанням конспектів і навчальної літератури	34
2	Підготовка до практичних занять	20
3	Підготовка до заліку	10
Усього годин		64

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Передбачено виконання індивідуальної роботи під час практичних занять

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Практичний (практичні заняття), наочний (слайд-лекції), словесний (дискусія, співбесіда тощо), робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування), відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні).

За призначенням виділяють такі методи: набуття знань, формування умінь і навичок, застосування знань, творча діяльність, закріплення знань, перевірка знань, умінь і навичок.

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- ✓ поточний контроль (оцінювання усних відповідей та виконання письмових завдань на практичних заняттях);
- ✓ самостійна робота студента (тестові завдання для денної форми навчання, контрольна робота для заочної форми навчання);
- ✓ підсумковий контроль (залік).

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

9.1 Розподіл балів, які отримують студенти

Вид заняття / контрольний захід	Оцінка
Практичне заняття №1	8
Практичне заняття №2	8
Практичне заняття №3	8
Практичне заняття №4	8
Практичне заняття №5	8
Самостійна робота	10
<i>Контрольна точка №1</i>	50
Практичне заняття №6	10
Практичне заняття №7	10
Практичне заняття №8	10
Практичне заняття №9	10
Самостійна робота	10
<i>Контрольна точка №2</i>	50
Всього за семестр	100

Для оцінювання навчальної роботи студентів протягом модуля підсумкова рейтингова оцінка вираховується як сума балів за усі види роботи студентів та контрольні заходи.

До перелічених складників модульної оцінки можуть нараховуватися додаткові бали за участь студента в науково-дослідній роботі, підготовка публікацій та робіт на конкурси, участь в олімпіадах тощо. Кількість додаткових балів визначається на розсуд викладача, але в сумі не більше 100 балів разом з переліченими складниками модульної оцінки.

Отримана таким чином сума балів доводиться до відома студентів перед проведенням заліку. Студентам, які набрали від 60 до 100 балів і згодні з результатом, відповідна оцінка модуля проставляється у заліково-екзаменаційну відомість. У разі отримання студентом менше 60 балів, рейтингову оцінку можна підвищити під час складання заліку.

Під час заповнення заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена відповідно до шкали ECTS (A, B, C, D, E).

9.2 Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань і умінь для одержання позитивної оцінки наведений у розділі 2 цієї програми.

Критерії оцінювання роботи протягом семестру

А 96–100 “зараховано” (“відмінно”) – студент у повному обсязі засвоїв програмний матеріал, опрацював рекомендовану літературу, вільно оперує мовознавчою термінологією, має навички зі створення письмових текстів, засвоїв граматичні, орфографічні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української літературної мови, бездоганно володіє усім мовленням. Студент виконав наукову роботу (написано текст до 150 слів).

А 90–95 “зараховано” (“відмінно”) – студент у повному обсязі засвоїв програмний матеріал, вільно володіє граматичними, орфографічними, морфологічними та синтаксичними нормами сучасної української літературної мови, опрацював рекомендовану літературу, добре оперує мовознавчою термінологією, має добрі навички зі створення письмових текстів. Усі навчальні завдання, що передбачені програмою, виконані, якість виконання більшості з них оцінено кількістю балів, близькою до

максимальної. Студент допускає 1–2 незначні помилки в письмових роботах, а також незначні помилки в усному мовленні.

С 75–89 “зараховано” (“добре”) – студент достатньо володіє навчальним матеріалом, засвоїв основні орфографічні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української літературної мови, вільно орієнтується в створенні текстів, під час усного спілкування допускає незначні помилки, деякі види письмових завдань виконані з помилками (допускається декілька незначних помилок або 1–2 значні).

Д 66–74 “зараховано” (“задовільно”) – теоретичний матеріал засвоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, письмові роботи з 2–5 значними помилками, в усному мовленні студент допускає декілька значних помилок.

Е 60–65 “зараховано” (“задовільно”) – студент засвоїв основні аспекти програмного матеріалу, деякі практичні навички не сформовані, студент невпевнено орієнтується у доцільності вибору відповідних мовних засобів, має труднощі з формулюванням думок як в усному, так і писемному мовленні. Частина передбачених програмою навчальних завдань не виконані, або деякі з них оцінені мінімальною кількістю балів.

Ф 35–59 “не зараховано” (“незадовільно”) – теоретичний матеріал курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою робіт виконано, але їх якість оцінена мінімальною кількістю балів; студент частково володіє навичками створення усних та письмових текстів, допускає значну кількість грубих граматичних, стилістичних та орфографічних помилок. Можливе підвищення оцінки за умови виконання додаткової самостійної роботи.

ФХ 0–34 “не зараховано” (“незадовільно”) – студент не засвоїв основних положень українського правопису, не вміє створювати усних та письмових мовленнєвих жанрів, не володіє навичками роботи з текстами. Роботи потребують повної переробки. Студент має перескласти певні теми під час консультацій.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
96–100	A	відмінно	зараховано
90–95	B		
75–89	C	добре	
66–74	D	задовільно	
60–65	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

10.1 Базова

1. Українська мова для іноземців : навч. посіб. / упоряд. В. Л. Циганенко, М. А. Гарбар, А. В. Сергієва. Харків : ХНУРЕ, 2024. 204 с.

Гарбар М. А., Кузьміна Л. В., Циганенко В. Л. Українське фахове мовлення: посібник-практикум для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей, 2-ге вид., перероб. та доп. [Електронний ресурс]. Електронне видання. Харків: ХНУРЕ, 2024. 308 с.

10.2 Допоміжна література

1. Городецька В., Малюга Н. Українська мова як іноземна : навч. посіб. для студентів іноземців. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2018. 388 с.

2. Граматичні таблиці з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення / Уклад.: Н. О. Ворона, Т. О. Дегтярьова, Н. Л. Дунь, М. С. Казанджиєва, О. П. Коньок, О. М. Скварча, А. В. Шевцова, І. М. Шевченко. Суми: Вид-во СумДУ, 2009. 76 с.

3. Діалог в навчанні та в спілкуванні (початковий етап вивчення української мови як іноземної): практикум / укладач І. Л. Фоміна. Одеса: ПНПУ, 2009. 38 с.

4. Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Частина II. Морфологія : навч.-метод. посіб. Львів : Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 118 с.

5. Запрошення в Україну. Міні-серіал для вивчення української мови. URL: www.invitationtoukraine.com (дата звернення: 15.01.2023).

6. Палінська О. Крок 2. Українська мова як іноземна (базовий рівень B1) : книга і зошит для студента : навч. посіб. Львів, 2014. 160 с.

7. Українська мова для іноземних студентів першого року навчання (частина 2) : навч. посіб. / уклад.: А. П. Царук, М. В. Ліпатова, Л. В. Попова. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 252 с.

8. Фролова Т. Д. Українська за 26 днів: українська для тих, хто її не вивчав: навч. посіб. К.: Видавництво А.С.К., 2004. 304 с.

10.4 Словники

1. Словник української мови : у 3-х т. / Редактори: С. Єфремов, А. Ніковський. Упорядник Б. Грінченко. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – Репринт із видань 1927, 1928 pp.

11. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Довідник з української мови [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.javot.net/mova/stil/>
2. Електронна Енциклопедія [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.hohlopedia.org.ua/>
3. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.inst-ukr.lviv.ua/>
4. Лінгвістичний портал [Електронний ресурс]. – [Режим доступу] : <http://www.mova.info/>
5. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
6. Національна Академія Наук України Інститут філософії ім. Г. Сковороди [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.filosof.com.ua/>
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – [Режим доступу] <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Одеська національна бібліотека ім. М. Горького [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.ognb.odessa.ua/>
9. Портал української мови [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.pravila-uk-mova.at.ua/>
10. Російсько-український словник сталих виразів [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.stalivrazy.org.ua>
11. Словники он-лайн [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.rozum.org.ua/>
12. Українська мова [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.ukrajinskamova.org.ua/>
13. Український мовно-інформаційний фонд НАН України [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.ulif.org.ua/>